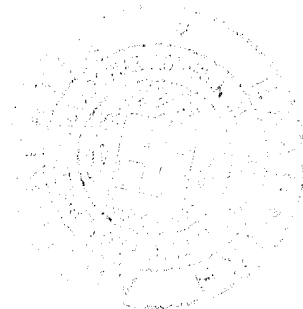

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 163/2019
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 26^{ης} Ιουνίου 2019.

Σύνθεση

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

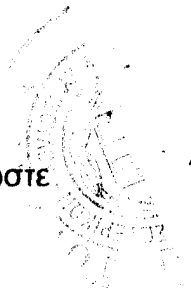
Μέλη: Βασιλική Πανταζή, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Γεώργιος Γρυλωνάκης και Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Δημήτριος Καμάρης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου 36666/13-05-2019 έγγραφο του Τμήματος Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών και Δ.Υ. του Υπουργείου Εσωτερικών (Τομέας Εσωτερικών).

Περίληψη ερωτήματος: Εάν προς εξασφάλιση δανειακής σύμβασης νόμιμα έχει εκχωρηθεί λόγω ενεχύρου προς πιστωτικό ίδρυμα η κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους που δικαιούται πολιτικό κόμμα (δανειολήπτης-εκχωρητής) κατά το ποσοστό του 50% που δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως αυτό ισχύει μετά την τροποποίησή του με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 (Α' 83) και ερμηνεύτηκε με το άρθρο 32 του ν. 4531/2018 (Α' 62), ώστε να δύναται να καταβληθεί το ποσοστό αυτό της εν λόγω κρατικής χρηματοδότησης στο πιστωτικό ίδρυμα (εκδοχέα της απαιτήσεως) ή εάν η κρατική αυτή χρηματοδότηση είναι εκ του σκοπού της στο σύνολό της ανεκχώρητη

προς εξασφάλιση τραπεζικού δανεισμού του δικαιούχου πολιτικού κόμματος, ώστε να επιβάλλεται η απόδοση του συνόλου αυτής στο τελευταίο.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό.

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Προς εξασφάλιση απαιτήσεων της τραπεζικής εταιρείας, με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» που απέρρεαν από την καταρτισθείσα μεταξύ αυτής και του πολιτικού κόμματος της Νέας Δημοκρατίας με αριθμό 337/10-10-2007 σύμβαση και τις πρόσθετες αυτής πράξεις, με τις οποίες χορηγήθηκε στο εν λόγω συμβαλλόμενο κόμμα πίστωση ποσού 102.000.000 ευρώ προς κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών, εκχωρήθηκε από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας (πιστολήπτης-εκχωρητής) προς την αντισυμβαλλόμενη τράπεζα, λόγω ενεχυρίασης, κατά τις διατάξεις του νομοθετικού διατάγματος της 17.07/13.08.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών» (Α΄ 224), με την από 28-03-2011 σχετική σύμβαση, η τακτική ετήσια κρατική χρηματοδότηση και η οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς που δικαιούνταν να λάβει το εν λόγω κόμμα από το Ελληνικό Δημόσιο κατά τα έτη 2014, 2016, 2017 και 2018 σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυαν κατά το χρόνο καταρτίσεως της συμβάσεως.

2. Η ανώνυμη τραπεζική εταιρεία, με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.», με την από 27-07-2012 σύμβαση μεταβίβασης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού πιστωτικού ιδρύματος και σύμφωνα με τις τότε ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 63B, 63Δ και 68 του ν. 3601/2007 (Α΄ 178) και κατόπιν έκδοσης της 4/1/27-07-2012 απόφασης της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος (Β΄ 2209/27-07-2012), διαδέχθηκε την πιο πάνω και τεθείσα υπό εκκαθάριση τράπεζα (πιστώτρια-εκδοχέα), εκτός άλλων, στην προναφερθείσα σύμβαση πιστώσεως, όπως

αυτή είχε τροποποιηθεί και ίσχυε κατά το χρόνο αυτό, με τα κύρια και παρεπόμενα απορρέοντα εξ αυτής δικαιώματα, μεταξύ των οποίων και η παραχωρηθείσα εξασφάλιση με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση εκχώρησης απαιτήσεως λόγω ενεχύρου.

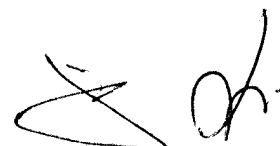
Η εν λόγω διάδοχος της αρχικής εκδοχέως τραπεζική εταιρεία με το από 11-04-2016 έγγραφό της ανήγγειλε προς τις κατά τις διατάξεις του άρθρου 145 του ν. 4270/2014 (Α' 143) υπηρεσίες του Δημοσίου την εν λόγω εκχώρηση λόγω ενεχύρου, αναφέροντας ότι, συνεπεία της εκχώρησης αυτής, είναι ο μόνος κύριος και δικαιούχος εισπράξεως κάθε οφειλόμενου ποσού των εκχωρηθέντων απαιτήσεων της κρατικής χρηματοδότησης και της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, τα ποσά των οποίων όφειλε να καταβάλλει το Δημόσιο στον αναφερόμενο στην αναγγελία τραπεζικό λογαριασμό που τηρούσε ο εκχωρητής-ενεχυράσας σε κατάσταση της τράπεζας αυτής.

3. Μετά την ψήφιση του άρθρου 32 του ν. 4531/2018, με τις διατάξεις του οποίου ερμηνευόταν ότι το ποσοστό του 50% της ετήσιας κρατικής χρηματοδότησης που ήταν ανεκχώρητο προς εξασφάλιση δανειακών συμβάσεων των δικαιούχων κομμάτων κατά τη ρύθμιση της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως είχε αντικατασταθεί με την παράγραφο 5 του άρθρου 39 του ν. 4472/2017 (Α' 74) και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου αυτής αντικαταστάθηκε, ακολούθως, με την παρ. 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 (Α' 83), αφορούσε απαιτήσεις από δανειακές συμβάσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης αυτών, η ερωτώσα υπηρεσία, ενόψει καταβολής της κρατικής χρηματοδότησης του έτους 2018 στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα, εξέφρασε προβληματισμό εάν η πιο πάνω ρύθμιση του ανεκχώρητου περιελάμβανε και την κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους του στοιχείου βγ της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως το άρθρο αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 1 του ν. 4304/2014 (Α' 234) ή εάν η τελευταία αυτή χρηματοδότηση ήταν εκ του σκοπού της ανεκχώρητη στο σύνολό της για την εξασφάλιση δανειακών συμβάσεων των δικαιούχων κομμάτων, με δεδομένο ότι προβλεπόταν η επιστροφή της κατά το μέρος που διαπιστώνεται, κατά τον έλεγχο που διενεργείται από την Επιτροπή του άρθρου 21 του νόμου αυτού, ότι δεν διατέθηκε για τις δραστηριότητες που χορηγήθηκε, ενώ με το ν. 4472/2017 είχε απαλειφθεί από τη ρύθμιση για το

ανεκχώρητο η φράση «συνολική» που προσδιόριζε την κρατική χρηματοδότηση στην αρχική διατύπωση της παραγράφου 7 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το ν. 4304/2014.

4. Στα πλαίσια του εν λόγω προβληματισμού, η ερωτώσα υπηρεσία με το με αριθμό πρωτοκόλλου 20340/17-05-2018 έγγραφό της, που υπογραφόταν από τον Υπουργό Εσωτερικών, απευθύνθηκε προς την Πρόεδρο της Επιτροπής Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003 (Α' 309) που είχε οριστεί και ως αρμόδια Επιτροπή Ελέγχου κατά το άρθρο 21 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014, για να λάβει τη γνώμη της επί του εν λόγω προβληματισμού, διατυπώνοντας την άποψη ότι «..... η χορηγούμενη κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς (άρ. 1 παρ. περ. βγ του ν. 3023/2002) δεν μπορεί, ενόψει του ειδικού σκοπού της, να διατεθεί για την κάλυψη άλλων δαπανών των κομμάτων και των συνασπισμών, μεταξύ των οποίων και η εξυπηρέτηση των δανείων, είναι συνεπώς στο σύνολό της ανεκχώρητη έναντι τραπεζικών απαιτήσεων και, επομένως, δεν τίθεται θέμα εφαρμογής του άρθρου 32 του ν. 4532/2018».

Η Πρόεδρος της Επιτροπής, σε απάντηση του πιο πάνω εγγράφου, με το με αριθμό πρωτοκόλλου 784/05-06-2018 έγγραφό της προς τον Υπουργό Εσωτερικών, εξέφρασε την άποψη ότι: «..... Από τη συγκριτική επισκόπηση των ανωτέρω διατάξεων, φρονούμε ότι οι διατάξεις των παρ. 7 του άρθ. 1 και 7 του άρθ. 7 του Ν. 3023/2002, ως ισχύουν, εφαρμόζονται εκ παραλλήλου και ότι μεταξύ αυτών δεν υφίσταται διαφοροποίηση, και τούτο διότι η φράση «συνολικής κρατικής χρηματοδότησης ...», που αναγράφεται στην παρ. 7 του άρθ. 1 ταυτίζεται με την κρατική χρηματοδότηση της παρ. 7 του άρθ. 7, αφού ο νόμος, στην παράγραφο αυτή, ομιλεί γενικά για δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης, της περ. β της παρ. 1 του άρθ. 1 του αυτού Νόμου, όπου γίνεται λόγος γενικά για κρατική χρηματοδότηση, μέρος της οποίας (βγ) αποτελεί και η χρηματοδότηση για επιστημονικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς. Ωστόσο, φρονούμε ότι το Υπουργείο δύναται να καταλήξει στο συμπέρασμα που αναφέρεται στο τέλος του εγγράφου του, ήτοι πως η κρατική χρηματοδότηση που δίνεται για επιμορφωτικούς σκοπούς δεν δύναται να ενεχυριασθεί ή να εκχωρηθεί από τα πολιτικά κόμματα, λόγω αυτής καθ' αυτής της διατάξεως που περιλαμβάνεται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 5 του άρθ. 1, όπου

ρητώς ορίζεται, ήδη από τη θέση σε ισχύ του Ν. 4304/2014, πως η Ημετέρα Επιτροπή, εφόσον διαπιστώσει ότι μέρος ή το σύνολο της κρατικής επιχορήγησης για επιμορφωτικούς σκοπούς δόθηκε από πολιτικό κόμμα για σκοπούς ξένους προς τους οριζόμενους στην παράγραφο αυτή, οφείλει να ζητήσει το τμήμα αυτό ή το σύνολο της επιχορήγησης να επιστραφούν από το εν λόγω πολιτικό κόμμα στο Δημόσιο και πάλι. Το κύρος της διατάξεως αυτής δεν θίγεται από τη φράση «συνολική κρατική χρηματοδότηση», που χρησιμοποιεί ο νομοθέτης στην παρ. 7 του άρθ. 1, τούτο δε διότι αφενός μεν η περιοριστική διάταξη της παρ. 5 προηγείται αυτής της παρ. 7, σε κάθε δε περίπτωση είναι ειδικότερη έναντι της τελευταίας και ως εκ τούτου προηγείται στην εφαρμογή της. Πρέπει περαιτέρω να σημειωθεί, πως εάν ήθελε υποθεθεί πως η διάταξη της παρ. 7 του άρθ. 1 συμπεριλαμβάνει και τη χρηματοδότηση για επιμορφωτικούς σκοπούς, τότε η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 5 θα στερείτο ουσιαστικού νοήματος, ήτοι θα σήμαινε πως ο νομοθέτης, απαγόρευση την οποία θέτει σε μία παράγραφο ενός άρθρου νόμου, σπεύδει να την αναιρέσει σε επόμενη παράγραφο του αυτού άρθρου και νόμου, γεγονός προφανώς άτοπο. Συνεπώς, η διάταξη της παρ. 7 του άρθ. 1 του Νόμου πρέπει να ερμηνευθεί συσταλτικά, ώστε να εξαιρεθεί από το ρυθμιστικό της πεδίο η κρατική χρηματοδότηση για επιμορφωτικούς σκοπούς. Τούτων δοθέντων, επί του ερωτήματος που θέτετε, με ελαφρώς παραλλαγμένη αιτιολογία της άποψης που εκφράζετε στο έγγραφο σας, προσήκει αρνητική απάντηση, ήτοι πως τα πολιτικά κόμματα δεν δύνανται να εκχωρούν την κρατική χρηματοδότηση που λαμβάνουν για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς για την εξυπηρέτηση δανειακών αναγκών τους».

5. Επακολούθησε το με αριθμό πρωτοκόλλου 33933/06-07-2018 έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, με το οποίο γνωστοποιούνταν προς αυτήν η πιο πάνω έγγραφη απάντηση της Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης του άρθρου 3Α του ν. 3213/2003 και καλούνταν να προβεί άμεσα στις απαιτούμενες ενέργειες που αφορούσαν την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση εκχώρησης απαίτησης λόγω ενεχύρου.

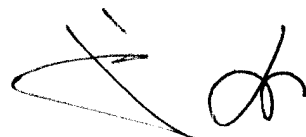
Μετά την πάροδο ευλόγου χρόνου χωρίς να ανταποκριθεί η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ στην πιο πάνω επιστολή της ερωτώσας υπηρεσίας, η τελευταία, προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία καταβολής της τακτικής χρηματοδότησης στα δικαιούχα

πολιτικά κόμματα και για να εξασφαλιστεί η σύννομη δράση της ερωτώσας υπηρεσίας έναντι της εκχώρησης που είχε συμφωνηθεί με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση, ενόψει δε και της θέσεως της Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου που είχε εκφραστεί στο με αριθμό πρωτοκόλλου 784/2018 έγγραφό της, προχώρησε στην απόδοση στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας του 50% της κρατικής χρηματοδότησης του έτους 2018 που δικαιούνταν για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους, ενώ το υπόλοιπο 50% δεν το απέδωσε πουθενά.

6. Κατόπιν του πιο πάνω ιστορικού, υποβλήθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία το πιο πάνω εξεταζόμενο ερώτημα, με το με αριθμό πρωτοκόλλου 36666/13-05-2019 έγγραφό της, που υπογράφηκε από το Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, ώστε να επιλυθεί το ζήτημα εάν η ερωτώσα υπηρεσία υποχρεούται, σύμφωνα με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση εκχώρησης απαίτησης λόγω ενεχύρου, να καταβάλλει προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ το 50% της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους που δικαιούνταν το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας για το έτος 2018 και το οποίο δεν ενέπιπτε στην απαγόρευση (ανεκχώρητο) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως αυτό ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 (Α' 83) και την ερμηνεία του με το άρθρο 32 του ν. 4531/2018 (Α' 62), υπαγομένης της έρευνας για τη διάθεση της εν λόγω κρατικής χρηματοδότησης στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2002, σύμφωνα με τα τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, όπως αυτά ίσχυαν μετά την αντικατάσταση του άρθρου αυτού με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014 ή, εάν η ερωτώσα υπηρεσία, συνεπεία του εκ του σκοπού της συναγόμενου ανεκχώρητου της κρατικής αυτής χρηματοδότησης, υποχρεούταν να αποδώσει στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και το πιο πάνω ποσοστό της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους, παρά την ύπαρξη της πιο πάνω αναγγελθείσας προς το Δημόσιο από 28-03-2011 σύμβασης εκχώρησης αυτού λόγω ενεχύρου.

Νομοθετικό πλαίσιο.

7. Στον ΑΚ ορίζονται τα ακόλουθα:

«Δικαιοπραξία που αντιβαίνει σε απαγορευτική διάταξη του νόμου, αν δεν συνάγεται κάτι άλλο, είναι άκυρη» (άρθρο 174),

«Απαγόρευση διάθεσης. Η διάθεση ενός αντικειμένου είναι άκυρη αν ο νόμος την απαγορεύει.» (άρθρο 175),

«Έννοια. Ο δανειστής μπορεί με σύμβαση να μεταβιβάσει σε άλλον την απαίτησή του χωρίς τη συναίνεση του οφειλέτη (εκχώρηση)» (άρθρο 455),

«Αναγγελία. Ο εκδοχέας δεν αποκτά δικαίωμα απέναντι στον οφειλέτη και στους τρίτους πριν ο ίδιος ή ο εκχωρητής αναγγείλει την εκχώρηση στον οφειλέτη» (άρθρο 460),

«Υποχρεώσεις του οφειλέτη προς τον εκδοχέα. Ο οφειλέτης έχει προς τον εκδοχέα τις ίδιες υποχρεώσεις που είχε προς τον εκχωρητή» (άρθρο 462),

«Απαιτήσεις ανεκχώρητες. Απαιτήσεις ακατάσχετες είναι ανεκχώρητες» (άρθρο 464),

«Απαίτηση η οποία λόγω της φύσης της παροχής συνδέεται στενά με το πρόσωπο του δανειστή είναι ανεκχώρητη» (άρθρο 465).

«Ενέχυρο σε δικαίωμα. Ενέχυρο μπορεί να συσταθεί και σε δικαίωμα, εφόσον αυτό είναι μεταβιβάσιμο. Η σύσταση γίνεται κατά τον τρόπο που γίνεται και η μεταβίβαση του δικαιώματος. Η σύμβαση για τη σύσταση του ενεχύρου απαιτείται να γίνει με έγγραφο συμβολαιογραφικό ή ιδιωτικό με βέβαιη χρονολογία» (άρθρο 1247),

«Ιδίως ενέχυρο απαίτησης. Αν αντικείμενο του ενεχύρου είναι απαίτηση, απαιτείται επιπλέον ο ενεχυραστής να γνωστοποιήσει στον οφειλέτη την ενεχύραση» (άρθρο 1248).

8. Εξάλλου, στο ν.δ/μα της 17.07/13.08.1923 «Περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών» (Α' 224), οι διατάξεις του οποίου διατηρήθηκαν σε ισχύ με το άρθρο 41 παρ. 1 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα και, ακολούθως, με το άρθρ. 52 παρ. 3 του ΕισNKΠολΔ και η εφαρμογή του οποίου επεκτάθηκε στις τράπεζες με το άρθρο 26 παρ. 9 του ν. 2076/1992 (Α' 130), ορίζονται τα ακόλουθα:

«Αι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται οσάκις εταιρεία (πιστώτρια) λαμβάνει ενέχυρον απαίτησιν α) λόγω δανείου, είτε απλού, είτε επ' ανοικτώ λογαριασμό, β)» (άρθρο 35),

«Προς σύστασιν του ενεχύρου απαιτείται σύμβασις ενεχυριάσεως ...» (άρθρο 36 παρ. 1),

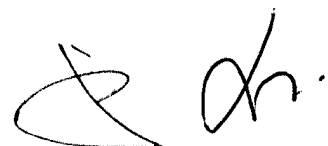
«1. Εάν αντικείμενον της ενεχυριάσεως είναι απαίτησις ονομαστική του οφειλέτου κατά τρίτου, η ενεχυρίασις συνεπάγεται εκχώρησιν της απαιτήσεως υπό του οφειλέτου προς την πιστώτριαν. 2. Αντίγραφον της συμβάσεως ενεχυριάσεως επιδίδεται τω τρίτω. 3. Από της επιδόσεως θεωρείται η πιστώτρια, ως νενομένη την απαίτησιν» (άρθρο 39),

«Εάν αντικείμενον της ενεχυριάσεως είναι απαίτησις, η πιστώτρια δικαιούται ίνα εισπράξη την απαίτησιν ως εκδοχεύς, το δε μετά την εξόφλησιν υπόλοιπον αποδίδει τω οφειλέτη» (άρθρο 44).

9. Επίσης, στην παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το από 06-04-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Α' 85), ορίζεται ότι: «2. Τα κόμματα έχουν δικαίωμα στην οικονομική τους ενίσχυση από το Κράτος για τις εκλογικές και λειτουργικές τους δαπάνες, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις διαφάνειας ως προς τις εκλογικές δαπάνες και γενικά την οικονομική διαχείριση των κομμάτων,».

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων ψηφίστηκε ο νόμος 3023/2002 «Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος. Έσοδα και δαπάνες, προβολή, δημοσιότητα και έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών» (Α' 146).

Στο άρθρο 1 του νόμου αυτού, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014 (Α' 234) και ισχύει από την 01-01-2015, δυνάμει του άρθρου 33 του ίδιου νόμου, τέθηκαν οι ακόλουθοι ορισμοί και οι ειδικότερες επ' αυτών ρυθμίσεις: «Ορισμοί, Διακρίσεις – ύψος και δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης. 1. α) Χρηματοδότηση: δωρεά, εισφορά, έκπτωση, εισφορά σε είδος, οικονομική ενίσχυση προς τους δικαιούχους χρηματοδότησης. β) Κρατική χρηματοδότηση: η νομοθετικά προβλεπόμενη οικονομική ενίσχυση σε δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης. Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε: βα) Τακτική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται κατ' έτος από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων για την κάλυψη

των λειτουργικών δαπανών τους. ββ) Εκλογική κρατική χρηματοδότηση: η οικονομική ενίσχυση που παρέχεται σε περίπτωση διεξαγωγής εκλογών από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου της διεξαγωγής των εκλογών οικονομικού έτους, σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων βγ) Κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους: ετήσια οικονομική ενίσχυση από μέρος των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους σε πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων που είναι δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης, για ίδρυση και λειτουργία κέντρων ερευνών και μελετών, καθώς και τη διοργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης των στελεχών τους. γ) Ιδιωτική χρηματοδότηση ε) Δικαιούχοι χρηματοδότησης: εα) Πολιτικά κόμματα ή συνασπισμοί κομμάτων..... ζ) Έσοδα πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων: ζα) Τα ποσά που συγκεντρώνουν τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων από πάσης φύσης οικονομική ενίσχυση από κάθε πηγή ζβ) Η κρατική χρηματοδότηση των δικαιούχων αυτής. θ) Δαπάνες πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών κομμάτων: τα πάσης φύσεως και προέλευσης ποσά που διαθέτουν τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων για την αντιμετώπιση κάθε είδους αναγκών τους κατά τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου και της περιόδου ελέγχου των προεκλογικών δαπανών..... 2. Τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων χρηματοδοτούνται από το Κράτος, προκειμένου να αντιμετωπίζουν μέρος των δαπανών τους. 3. Η τακτική κρατική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατ' έτος 5. Η κρατική χρηματοδότηση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους που λαμβάνουν οι δικαιούχοι κρατικής χρηματοδότησης ανέρχεται συνολικά σε ποσό ίσο με το μηδέν κόμμα ένα τοις χιλίοις (0,1%) των πραγματοποιηθέντων καθαρών εσόδων του ετήσιου Κρατικού Απολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους. Η κατανομή της χρηματοδότησης γι' αυτούς τους σκοπούς γίνεται με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που εκδίδεται το πρώτο τρίμηνο κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα κόμματα και οι συνασπισμοί που δικαιούνται την παραπάνω χρηματοδότηση, καθώς και τα αντίστοιχα ποσά. Στον έλεγχο που διενεργείται από την Επιτροπή, κατά το άρθρο 21 του παρόντος νόμου, εξετάζεται αν τα ποσά που χορηγήθηκαν σε κόμματα ή συνασπισμούς διατέθηκαν για

δραστηριότητες της παρούσας παραγράφου. Σε αρνητική περίπτωση, το κόμμα ή ο συνασπισμός που έλαβε το ποσό υποχρεούται σε επιστροφή του. 7. Η κρατική χρηματοδότηση δεν υπόκειται σε φόρο. Ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης που λαμβάνει κάθε κόμμα και συνασπισμός κομμάτων είναι ακατάσχετο και ανεκχώρητο

Ακολούθως, με την παράγραφο 5 του άρθρου 6 του ν. 4472/2017 (Α' 74/19-05-2017) αντικαταστάθηκε εκ νέου η πιο πάνω παράγραφος 7 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 ως ακολούθως: «7. Η κρατική χρηματοδότηση δεν υπόκειται σε φόρο. Ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής κρατικής χρηματοδότησης, που λαμβάνει κάθε κόμμα και συνασπισμός κομμάτων είναι ακατάσχετο έναντι απαιτήσεων που απορρέουν από τραπεζικές συμβάσεις πίστωσης και έχουν χρόνο γέννησης έως την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης.».

Επίσης, στην παράγραφο 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146), όπως το άρθρο αυτό ίσχυσε από 01-01-2015 μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 5 του ν. 4304/2014 (Α' 234), ορίστηκε ότι: «7. Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τους δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση πέραν του τρέχοντος οικονομικού έτους».

Η πιο πάνω παράγραφος 7 του άρθρου 7 αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 5 του άρθρου 39 του ν. 4472/2017 (Α' 74) ως ακολούθως: «7. Απαγορεύεται στους δικαιούχους της κρατικής χρηματοδότησης της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 η εκχώρηση ή ενεχύραση της απαίτησης για κρατική χρηματοδότηση προς το σκοπό της χορήγησης νέων ή της αποπληρωμής υφιστάμενων τραπεζικών δανείων, για ποσό που υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) της κρατικής χρηματοδότησης του τρέχοντος οικονομικού έτους. Τα κόμματα και οι συνασπισμοί κομμάτων οφείλουν να ενημερώνουν εγγράφως την Επιτροπή Ελέγχου και την Τράπεζα της Ελλάδος για κάθε νέα δανειακή σύμβαση ή για κάθε τροποποίηση υφιστάμενης το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την υπογραφή της.».

Επακολούθησε και νέα τροποποίηση του πρώτου εδαφίου της ίδιας πιο πάνω παραγράφου 7 του άρθρου 7 με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 (Α' 83/12-06-2017) ως ακολούθως: «Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων από τις τράπεζες προς τους δικαιούχους κρατικής χρηματοδότησης της περίπτωσης

β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1, εφόσον, προς εξασφάλιση των δανείων αυτών, εκχωρείται ή ενεχυριάζεται είτε η κρατική χρηματοδότηση που αφορά σε οικονομικό έτος μεταγενέστερο του έτους χορήγησης του δανείου είτε ποσοστό της κρατικής χρηματοδότησης που υπερβαίνει το 50% της ετήσιας χρηματοδότησης του δικαιούχου».

Επίσης, στο άρθρο 32 του ν. 4531/2018 (Α' 62/05-04-2018) ορίστηκε ότι: «Η αληθής έννοια της διάταξης του πρώτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002 (Α' 146) είναι ότι το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της κρατικής χρηματοδότησης, την οποία λαμβάνουν οι δικαιούχοι της περίπτωσης ε.α) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, είναι ανεκχώρητο έναντι των τραπεζικών απαιτήσεων που γεννώνται από τις δανειακές συμβάσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου γέννησης αυτών» και κατά την αιτιολογική έκθεση για τη ρύθμιση αυτή: «Οι διαδοχικές τροποποιήσεις του ν. 3032/2002 (Α' 146) δημιούργησαν ασάφειες και, κατ' επέκταση, ανασφάλεια δικαίου σε έναν τομέα κρίσιμο τόσο για τη διαφάνεια όσο και για την ποιότητα και την εύρυθμη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Για το λόγο αυτό, με την προτεινόμενη διάταξη, διευκρινίζεται ότι σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα δηλαδή του χρόνου γέννησης των τραπεζικών απαιτήσεων, το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της κρατικής χρηματοδότησης την οποία λαμβάνουν οι δικαιούχοι αυτής είναι ανεκχώρητο έναντι τραπεζικών απαιτήσεων από συμβάσεις πίστωσης».

10. Εξάλλου, το αρχικό άρθρο 4 του ν. 3023/2002 (Α' 146), το οποίο προέβλεπε και ρύθμιζε τα της οικονομικής ενίσχυσης των κομμάτων για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, καταργήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4304/2014 (Α' 234) μετά την ενσωμάτωση των σχετικών διατάξεων στην παρ. 5 του άρθρου 1 με την τροποποίηση που επήλθε στο εν λόγω άρθρο με το άρθρο 1 του τελευταίου αυτού νόμου.

11. Ήδη, πριν τις επελθούσες τροποποιήσεις στις διατάξεις του ν. 3023/2002 με το ν. 4304/2014, είχε προηγηθεί ρύθμιση περιληφθείσα στην παράγραφο 4 του άρθρου 43 του ν. 4071/2012 (Α' 85/11-04-2012), σύμφωνα με την οποία: «4. Η τετάρτη δόση του έτους 2011, καθώς και η πρώτη και δεύτερη δόση του έτους 2012 της χρηματοδότησης των άρθρων 1 και 3 του ν. 3023/2002 (Α' 146), καθώς και οι αντίστοιχες δόσεις της οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, δεν

κατάσχονται και δεν εκχωρούνται, καταβάλλονται δε υποχρεωτικά στα δικαιούχα κόμματα και συνασπισμούς σε λογαριασμό πιστωτικού ιδρύματος που δηλώνεται από τον δικαιούχο στο Υπουργείο Εσωτερικών, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου».

12. Στο δε άρθρο 21 του ν. 3023/2002, όπως το άρθρο αυτό και ο τίτλος του τροποποιήθηκαν με το άρθρο 19 του ν. 4304/2014 και η περίπτωση ιγ' αυτού με την περίπτωση α' της παρ. 5 του άρθρου 112 του ν. 4604/2019 (Α' 50/26-03-2019), ορίζεται ότι: «Η Επιτροπή Ελέγχου και οι αρμοδιότητές της. 1. Ο έλεγχος των υπό στοιχείο ιδ' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου προσώπων, καθώς και η τήρηση των κάθε μορφής υποχρεώσεων που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, ανατίθεται στην Επιτροπή Ελέγχου του στοιχείου ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, η οποία ενεργεί, ως ειδικό όργανο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος. 2. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι ακόλουθες: α) β) Η Επιτροπή Ελέγχου επιβάλλει με απόφασή της στα ελεγχόμενα πρόσωπα που παραβίασαν εξακριβωμένα τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις. γ)..... ιγ) Εξετάζει αν τα ποσά της χρηματοδότησης προς τα ελεγχόμενα πρόσωπα υπό τα στοιχεία ιδα' έως ιδγ', της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, διατέθηκαν για τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες και σε αρνητική περίπτωση επιβάλλει στα ελεγχόμενα πρόσωπα πρόστιμο ισόποσο με το διπλάσιο του παρανόμως διατεθέντος ποσού εκτός εάν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο.....».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη με το υποβληθέν ερώτημα από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

13. Από τις διατάξεις των άρθρ. 455, 460, 458, 461 και 462 του ΑΚ συνάγεται ότι η σύμβαση εκχώρησης έχει ως αποτέλεσμα αφενός μεν τη μεταβίβαση της απαίτησης

από τον εκχωρητή στον εκδοχέα, ο οποίος μετά την αναγγελία καθίσταται ο μόνος δικαιούχος αυτής. Το ίδιο ισχύει και για τη εκχώρηση που γίνεται με σκοπό την εξασφάλιση του εκδοχέα, δηλαδή για τη γνωστή ως καταπιστευτική εκχώρηση, αφού και στην μορφή αυτή εκχώρησης αποκόπτεται κάθε δεσμός του εκχωρητή με την απαίτηση, η οποία περιέρχεται πλήρως στον εκδοχέα και αυτός είναι πλέον ο μόνος νομιμοποιούμενος δικαιούχος προς είσπραξη αυτής (ΑΠ 114/2008). Εξάλλου, επί εκχώρησης μελλοντικών απαιτήσεων το έγκυρο της εκχώρησης εξαρτάται από το ορισμένο της απαιτήσεως. Είναι δε έγκυρη η εκχώρηση, ανεξάρτητα εάν κατά τη στιγμή της εκχωρήσεως υπάρχει ή όχι έννομη σχέση από την οποία πρόκειται να γεννηθεί η εκχωρούμενη απαίτηση και από το εάν είναι ήδη γνωστό το πρόσωπο του μελλοντικού τρίτου οφειλέτη, αρκεί να προσδιορίζεται η απαίτηση κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι δυνατή η εξατομίκευσή της, κατά το αντικείμενο, την έκταση και το πρόσωπο του οφειλέτη, το αργότερο κατά το χρόνο της γεννήσεώς της. Ενώ, επί μελλοντικών απαιτήσεων, που εκχωρούνται έγκυρα κατά τα προαναφερθέντα, απαιτείται να υπάρχει εξουσία διαθέσεως στον εκχωρητή κατά το χρόνο της γενέσεώς τους (Α. Κορνηλάκης, Η καταπιστευτική εκχώρηση απαιτήσεων, Διδακτορική Διατριβή, 1978, παρ. 8, Ι, σελ. 57, Μ. Σταθόπουλος, Η απαίτηση ως μέσο χρηματοδότησης – Σύγχρονοι τρόποι αξιοποίησης και η ανάσκη «εμπραγμάτωσης», ΕπισκεΔ Α/1997, σελ. 13).

14. Εξάλλου, το ενέχυρο απαίτησης αποτελεί περίπτωση ενεχύρου σε δικαίωμα και υπάγεται καταρχήν στη ρύθμιση του ενεχύρου δικαιώματος. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τις ιδιομορφίες των απαιτήσεων, το ενέχυρο απαίτησης, που αποτελεί ειδικότερη έκφανση του ενεχύρου επί δικαιώματος του άρθρου 1247 ΑΚ, ρυθμίστηκε ειδικά από το νομοθέτη με τις διατάξεις 1248 επ. ΑΚ και λειτουργεί κατά τους όρους που ορίζει η διάταξη αυτή. Κατά τις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα το ενέχυρο απαίτησης συστήνεται επί απαιτήσεων περιουσιακών και μεταβιβάσιμων και εφόσον πρόκειται για απαίτηση παροχής κινητού πράγματος. Προϋπόθεση που θέτει το άρθρο 1247 ΑΚ σχετικά με το δυνάμενο να επιβαρυνθεί με ενέχυρο δικαίωμα, το οποίο μπορεί να είναι οποιουδήποτε είδους (ενοχικό, εμπράγματο, σχετικό, απόλυτο), είναι να έχει οικονομική αξία από την οποία θα μπορέσει να ικανοποιηθεί ο δανειστής, δηλαδή να είναι περιουσιακό, αλλά και μεταβιβάσιμο, αφού ο δανειστής αποκτά την εξουσία διάθεσης του βεβαρυμένου δικαιώματος προς ικανοποίηση της

απαίτησής του. Ειδικότερα, αντικείμενο του ενεχύρου απαίτησης μπορεί να αποτελέσει οιαδήποτε αυτοτελής απαίτηση του ουσιαστικού δικαίου, χρηματική ή τουλάχιστον μετατρέψιμη σε χρήμα, ανεξάρτητα αν πηγάζει από σύμβαση (π.χ. δάνειο, σύμβαση έργου κλπ.) ή απευθείας από το νόμο (όπως, εν προκειμένω, κρατική χρηματοδότηση κομμάτων), αν είναι εκκαθαρισμένη (βλ ΚΠολΔ 915) ή ληξιπρόθεσμη (βλ ΑΚ 251), υπό αίρεση ή προθεσμία, γεννημένη ή μελλοντική (Β. Βαθρακοκοίλης, Ερμηνεία Νομολογία Αστικού Κώδικα, έκδοση 2008, σελ. 517, 524). Επιπρόσθετο δε όρο για τη σύσταση του ενεχύρου συνιστά το γεγονός ότι η απαίτηση που θα αποτελέσει αντικείμενο του ενεχύρου πρέπει να είναι ορισμένη, ενώ, σε κάθε περίπτωση, για να αποτελέσει αντικείμενο ενεχυριασμού, θα πρέπει να είναι και μεταβιβάσιμη. Κατά συνέπεια δεν μπορούν να ενεχυρασθούν, ως ανεκχώρητες, οι ακατάσχετες απαιτήσεις (ΑΚ 464), καθώς και εκείνες που συνδέονται στενά με το πρόσωπο του δανειστή τους (ΑΚ 465). Τέλος, η σύμβαση ενεχύρασης, όπως και η εκχώρηση απαιτήσεως, μπορεί να έχει ως αντικείμενο μέλλουσα απαίτηση, αλλά το ενέχυρο θα λάβει υπόσταση από το χρονικό σημείο γέννησης της απαίτησης. Για την εγκυρότητα μάλιστα της ενεχύρασης απαιτείται η απαίτηση να είναι επαρκώς ορισμένη κατά τη σύναψη της σύμβασης, η οποία τεκμαίρεται ότι υπάρχει, αν κατά το χρόνο ενεχύρασης υφίσταται η νομική βάση του δικαιώματος (Α. Γεωργιάδης – Α. Παπαδημητρόπουλος, Σύντομη Ερμηνεία Αστικού Κώδικα, έκδοση 2013, Τόμος ΙΙ, σελ. 481, 518).

15. Επίσης, με τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 35, 39, 44 του ν.δ/τος της 17.07/13.08.1923, που διατηρήθηκε σε ισχύ αρχικά με το άρθρο 41 του ΕισΝΑΚ και, ακολούθως, με το άρθρο 52 παρ. 3 του ΕισΝΚΠολΔ και η εφαρμογή του οποίου επεκτάθηκε στις τράπεζες με το άρθρο 26 παρ. 9 του ν. 2076/1992 (Α' 130), η πιστώτρια ανώνυμη εταιρία (τράπεζα εν προκειμένω) δύναται να συνάψει σύμβαση ενεχυριάσεως απαίτησης προς εξασφάλιση της πίστωσης. Η ενεχύραση δε αυτή συνεπάγεται, κατά τις διατάξεις του εν λόγω ν.δ/τος, την εκχώρηση της ονομαστικής απαίτησης από τον οφειλέτη προς την πιστώτρια τράπεζα (άρθρα 35 και 39 του ν.δ/τος 17.7/13.08.1923). Με τις ανωτέρω διατάξεις εισήχθη, ως προς την ενεχυρίαση ονομαστικών απαιτήσεων προς εξασφάλιση απαιτήσεων ανωνύμων εταιρειών από δάνειο, απλό ή με ανοικτό λογαριασμό, εξαιρετικό δικαίο και, ως εκ τούτου, οι περί ενεχύρου διατάξεις του Αστικού Κώδικα εφαρμόζονται μόνον συμπληρωματικώς για

ζητήματα μη ρυθμιζόμενα από τις ανωτέρω ειδικές διατάξεις, με απώτερο σκοπό την ασφαλέστερη και ταχύτερη ικανοποίηση της εμπραγμάτως ασφαλιζόμενης πιστώτριας ανώνυμης εταιρείας (ΑΠ 744/2017). Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, η ενεχύραση απαιτήσεως συνεπάγεται όχι απλή επιβάρυνση αυτής, όπως η συνήθης ενεχύραση απαιτήσεως, αλλά την εκχώρησή της προς τον ενεχυρούχο πιστωτή, ο οποίος γίνεται πραγματικός και μοναδικός δικαιούχος της απαιτήσεως, δικαιούμενος, ως εκ τούτου, να την εισπράξει. Η εκχώρηση συντελείται όταν αντίγραφο της συμβάσεως ενεχυριάσεως επιδίδεται στον τρίτο (οφειλέτη), μετά δε την αναγγελία αυτή αποκόπτεται κάθε δεσμός του τρίτου (οφειλέτη) με τον εκχωρητή, ο οποίος αποξενώνεται και δεν μπορεί να αναμιχθεί με οποιονδήποτε τρόπο στην απαίτηση, αποκλειστικός δικαιούχος της οποίας είναι πλέον ο εκδοχέας (Μπαλής, Ενεχύρασις απαιτήσεως και εκχώρησις *riporis causa*, σε τιμητικό τόμο, Ζηλήμονος, σελ. 199, ΑΠ 744/2017, 208/2016, 1168/2015, 868/2014, 1065/2009, 1991/2007, 857/2004, 1362/2003, 1471/2000, 1048/1998, 108/1997 ΕΛΛΔνη 1998.107, ΑΠ 1669/1995 ΕΛΛΔνη 1998.378, ΣτΕ 179/2014, ΝΣΚ 84/2018, 216/2017, 125/2017, 629/1997).

16. Ειδικότερα, όμως, στην αναγγελία εκχωρήσεως απαιτήσεως κατά του Δημοσίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 145 του ν. 4270/2014 (Α' 143/28-6-2014) για απαιτήσεις που γεννήθηκαν μετά την 01-01-2015, κατά τη μεταβατική διάταξη της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 του άρθρου 183 του τελευταίου αυτού νόμου. Εφόσον δε, κατά τα πιο πάνω αναπτυχθέντα, η σύμβαση ενεχύρασης κατά της διατάξεις του ν.δ/τος 17.7/13.08.1923 έχει το χαρακτήρα εκχώρησης της απαίτησης, για το έγκυρο της εκχωρήσεως απαιτείται η τήρηση των διατυπώσεων των πιο πάνω διατάξεων του άρθρου 145 του ν. 4270/2014 κατά την αναγγελία προς το Δημόσιο της σύμβασης ενεχύρασης, ώστε ο εκδοχέας (ενεχυρούχος πιστωτής) να καταστεί αποκλειστικός δικαιούχος της ενεχυραζόμενης απαίτησης (ΣτΕ 3765/2013, 1366/2010 7μελής, ΝΣΚ 84/2018).

17. Εξάλλου, στο Σύνταγμα του 1975 προβλέφθηκε η δυνατότητα του κοινού νομοθέτη να οργανώνει και να καθορίζει την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων (άρθρο 29 παρ. 2: "2. Νόμος μπορεί να ορίζει την οικονομική ενίσχυση των κομμάτων από το Κράτος και την δημοσιότητα των εκλογικών δαπανών των

κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών"). Με την ισχύουσα δε διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε με τη Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001, η κρατική οικονομική ενίσχυση των πολιτικών κομμάτων για την αντιμετώπιση των εκλογικών και λειτουργικών τους δαπανών συνιστά, κατ' αρχήν, δικαίωμα των κομμάτων και αντιστοίχως υποχρέωση του νομοθέτη, ο οποίος ρητώς πάντως εξουσιοδοτείται να καθορίσει τις, κατά την εκτίμησή του, αναγκαίες προϋποθέσεις υπό τις οποίες παρέχεται η κρατική χρηματοδότηση, καθώς και τον τρόπο κατανομής της μεταξύ των δικαιούχων κομμάτων (ΣτΕ 3869/2011 Ολομ., 1334/2016 σκέψη 6^η).

18. Υπό το καθεστώς του ισχύοντος Συντάγματος, πριν την αναθεώρηση του 2001, σε εκτέλεση της πιο πάνω διατάξεως της παραγράφου 2 του άρθρου 29 εκδόθηκε αρχικά ο ν. 1443/1984 (Α' 73) και, στη συνέχεια, ο ν. 2429/1996 «Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων - Δημοσιότητα και έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών» (Α' 155 - Διορθ. Σφαλμ. στο Α' 169). Στις διατάξεις του τελευταίου αυτού νόμου (2429/1996) προβλέφθηκε και η οικονομική ενίσχυση των κομμάτων για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς με ρύθμιση ομοίου περιεχόμενου (άρθρο 4) με εκείνη του εκδοθέντος ν. 3023/2002 μετά την αναθεώρηση του 2001 (άρθρο 4 αρχικά και, μετά την τροποποίηση με το ν. 4304/2014, παράγραφος 5 του άρθρου 1).

19. Τόσο, στις ισχύσασες διατάξεις των ν. 1443/1984 και 2429/1996, όσο και σ' αυτές του ν. 3023/2002, μέχρι τη σχετική ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 43 του ν. 4071/2012 και τις ρυθμίσεις που περιλήφθησαν στις διατάξεις του ν. 3023/2002, μετά την τροποποίηση με το ν. 4304/2014 (εδάφιο δεύτερο της παραγράφου 7 του άρθρου 1 και παράγραφος 7 του άρθρου 7), δεν προβλεπόταν περιορισμός των κομμάτων ως προς την εξουσία και τον τρόπο διάθεσης της κρατικής χρηματοδότησης που δικαιούνταν για την αντιμετώπιση των εκ του νόμου προβλεπομένων λειτουργικών και εκλογικών δαπανών τους (παράγραφοι 2 και 3 άρθρου 5 ν. 3023/2002) ή άλλος περιορισμός ως προς την αναγκαστική κατάσχεσή της για την ικανοποίηση ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, ανεξάρτητα εάν επρόκειτο για την τακτική ή την εκλογική κρατική χρηματοδότηση ή την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς.

20. Η σχετική πρόβλεψη στις προϊσχύσασες διατάξεις του ν. 4304/2014 (παρ. 4 του άρθρου 4 στους ν. 2429/1996 και 3023/2002) ότι το κόμμα ή συνασπισμός κομμάτων υποχρεούται σε επιστροφή της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς στην περίπτωση που διαπιστωθεί από την Επιτροπή Ελέγχου των οικονομικών των κομμάτων ότι τα ποσά της χρηματοδότησης αυτής διατέθηκαν για άλλες δραστηριότητες, όχι μόνον δεν αναιρεί, αλλά επιτείνει τη βούληση του νομοθέτη να μην τίθεται προληπτικά εκ του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου κανένας περιορισμός στα πολιτικά κόμματα ως προς την εξουσία και τον τρόπο διάθεσης της κρατικής χρηματοδότησης που δικαιούνταν για την αντιμετώπιση των λειτουργικών και εκλογικών τους δαπανών, μηδέ εξαιρούμενης της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς. Τούτο δε, διότι σε περίπτωση απαγγελλομένης εκ του νόμου απολύτου ακυρότητας στη σχετική δικαιοπραξία διάθεσης της οικονομικής αυτής ενίσχυσης για άλλες λειτουργικές ανάγκες του κόμματος, η πρόβλεψη για υποχρέωση επιστροφής του σχετικού ποσού από το κόμμα που το έλαβε και το διάθεσε για κάλυψη του αλλότριου από τον προβλεπόμενο στο νόμο σκοπό θα ήταν περιττή, εφόσον εκ της απολύτου ακυρότητας της σχετικής διαθέσεως (175 ΑΚ) δεν θα ήταν δυνατή η νόμιμη διάθεσή του σε αλλότριο σκοπό. Τούτο ενισχύεται απόλυτα και από τη ρύθμιση που εισήχθη το πρώτον με την παράγραφο 4 του άρθρου 43 του ν. 4071/2012 που προέβλεπε ρητά το ακατάσχετο και ανεκχώρητο της τέταρτης δόσης του 2011 και των πρώτης και δεύτερης δόσεων του 2012, όχι μόνο της τακτικής και εκλογικής χρηματοδότης (άρθρο 1 και 3 ν. 3023/2002, όπως ίσχυαν το χρόνο αυτό), αλλά και της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς (άρθρο 4 του ν. 3023/2002). Η τελευταία αυτή διάταξη δεν θα είχε ρυθμιστικό πεδίο και θα ήταν περιττή ως προς την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς του άρθρου 4 του ν. 3023/2002, εάν, κατά τη βούληση του νομοθέτη, υπόκειτο εκ του σκοπού της σε εκ του νόμου περιορισμό διαθέσεώς της σε αλλότριους σκοπούς, ούσα εκ του λόγου αυτού ακατάσχετη και ανεκχώρητη.

21. Σε κάθε περίπτωση, η ενεχύραση της μελλοντικής απαιτήσεως δικαιούχου κόμματος έναντι του Δημοσίου προς καταβολή της πιο πάνω οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, είτε κατά τις γενικές διατάξεις του ΑΚ, είτε κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος της 17.07/13.08.1923, προς εξασφάλιση

πιστώσεως, από δάνειο, απλό ή με ανοικτό λογαριασμό, είτε και η απευθείας εκχώρηση αυτής κατά τις διατάξεις του ΑΚ, ως τρόπος εξόφλησης αντίστοιχης αντιπαροχής στα πλαίσια αναληφθείσας συμβατικής υποχρεώσεως εκ μέρους του δικαιούχου κόμματος, δεν θα καθιστούσε από μόνη της τη σχετική διάθεση της σχετικής οικονομικής ενίσχυσης αντίθετη στο σκοπό που χορηγήθηκε, εφόσον η σχετική πίστωση, προς εξασφάλιση της οποίας δόθηκε το ενέχυρο ή η αντιστοιχούσα στην εκχώρηση αντιπαροχή στα πλαίσια της αναληφθείσας συμβατικής υποχρεώσεως, δεν αποκλείεται να διατέθηκε για κάλυψη ερευνητικών και επιμορφωτικών σκοπών, ώστε να μην συντρέχει ούτε υποχρέωση του κόμματος σε επιστροφή της εν λόγω οικονομικής ενίσχυσης κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 2429/1996 για το πριν την αναθεώρηση του 2001 νομικό καθεστώς και της ίδιας παραγράφου και άρθρου του ν. 3023/2002 για το μετά την αναθεώρηση του 2001 καθεστώς. Εξάλλου, τα έσοδα των πολιτικών κομμάτων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα τραπεζικά δάνεια (βλέπετε παράγραφο 1 άρθρου 5 ν. 3023/2002 πριν την αντικατάσταση με το ν. 4304/2014) διατίθενται, πλην των εκλογικών και για την αντιμετώπιση των λειτουργικών τους δαπανών, στις οποίες περιλαμβάνονται και αυτές για την επιμόρφωση των στελεχών και τη λειτουργία κέντρων μελετών, καθώς και την ανάληψη επιμορφωτικών δραστηριοτήτων (βλέπετε παράγραφο 3 άρθρου 5 ν. 3023/2002 πριν την αντικατάσταση με το ν. 4304/2014), ώστε εναπόκειται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 21 να ερευνήσει εάν το αντίστοιχο ποσό του δανείου, προς εξασφάλιση του οποίου εκχωρήθηκε λόγω ενέχυρου η οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς, κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923, χρησιμοποιήθηκε προς αντιμετώπιση αντίστοιχης δραστηριότητας.

22. Άλλωστε, η διάθεση της κρατικής χρηματοδότησης κομμάτων σε οιαδήποτε μορφή της (τακτική, εκλογική, οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς) προς εξασφάλιση τραπεζικού δανεισμού κατά το ρυθμιστικό πλαίσιο στο προϊσχύσαν του ν. 4304/2014 νομικό καθεστώς, αλλά και το επιτρεπτό, κατά το ίδιο αυτό προϊσχύσαν νομικό καθεστώς, της κατασχέσεως της κρατικής χρηματοδότησης στο σύνολό της προς αναγκαστική ικανοποίηση ληξιπρόθεσμων και απαιτητών οφειλών των κομμάτων προς τρίτους, από τις οποίες (οφειλές) δεν εξαιρούνταν και αυτές προς τις τράπεζες από δανειακές συμβάσεις, σε

συνδυασμό με την υπερχρέωση των πολιτικών κομμάτων απέναντι στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, επέβαλε, όπως προκύπτει και από τις σκέψεις του νομοθέτη στις αιτιολογικές εκθέσεις των σχετικών νόμων, τη θέσπιση των ρυθμίσεων που εισήχθησαν με τις διατάξεις των νόμων 4071/2012 (άρθρο 43 παρ. 4), 4304/2014 (άρθρα 1 παρ. 7 εδ. β' και 7 παρ. 7 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυαν μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 5 αντίστοιχα του ν. 4304/2014), 4472/2017 (άρθρο 36 παρ. 7 που αντικατέστησε την παράγραφο 7 του άρθρου 1 ν. 3023/2002), 4475/2017 (άρθρο έκτο παρ. 2 που αντικατέστησε πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002), 4231/2018 (ερμηνευτική διάταξη άρθρου 32), με τις οποίες (ρυθμίσεις των πιο πάνω διατάξεων) προβλέφθηκε τόσο το ακατάσχετο της κρατικής χρηματοδότησης κατά ένα ποσοστό έναντι οφειλών από δανειακές συμβάσεις, όσο και ο ποσοτικός περιορισμός της εξουσίας των πολιτικών κομμάτων να διαθέτουν την κρατική χρηματοδότηση που δικαιούνται για την εξυπηρέτηση των δανειακών τους αναγκών. Σκοπός δε των περιορισμών αυτών υπήρξε, κατά τη βούληση του νομοθέτη, η διασφάλιση στοιχειώδους οικονομικής επάρκειας των πολιτικών κομμάτων για την απρόσκοπτη λειτουργία τους προς επίτευξη του ειδικού θεσμικού τους ρόλου που προβλέφθηκε με τη συνταγματική τους κατοχύρωση, η οποία (επάρκεια) δεν ήταν δεδομένη μετά τον υπέρογκο και ανεξέλεγκτο τραπεζικό δανεισμό τους, κατά το προηγηθέν νομικό καθεστώς, με εγγύηση την κρατική χρηματοδότηση όχι μόνο του τρέχοντος οικονομικού έτους, αλλά και των επόμενων ετών και την υπερχρέωσή τους απέναντι στο χρηματοπιστωτικό σύστημα (βλέπετε, αιτιολογικές εκθέσεις των ν. 4304/2014 επί του άρθρου 5, σελίδα 4^η, ν. 4472/2017 επί των άρθρων 36 και 39, σελίδες 13^η και 14-15^η αντίστοιχα).

23. Σύμφωνα, επομένως, με όσα πιο πάνω προεκτέθηκαν, το τμήμα της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους που δεν υπήχθη ρητά από το νομοθέτη σε περιορισμό διαθέσεως και ακατάσχετο, κατά τις προπαρατεθείσες διατάξεις (άρθρο 43 παρ. 4 του ν. 4071/2012, άρθρα 1 παρ. 7 εδ. β' και 7 παρ. 7 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυαν μετά την αντικατάστασή τους με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 5 αντίστοιχα του ν. 4304/2014, άρθρο 1 παρ. 7 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυσε μετά την τροποποίησή της με την παράγραφο 7 του άρθρου 36 του ν. 4472/2017, άρθρο 7 παρ. 7 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυσε μετά

την αντικατάστασή της με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 σε συνδυασμό με την ερμηνευτική διάταξη του άρθρου 32 του ν. 4231/2018), εξακολουθεί να υπάγεται στην πλήρη εξουσία διαθέσεως των κομμάτων για την αντιμετώπιση των στο νόμο προβλεπομένων δαπανών τους (στοιχείο θ στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυσε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014) και την εξασφάλιση της αναγκαίας χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των δαπανών αυτών. Ως εκ τούτου, τα δικαιούχα πολιτικά κόμματα δύναται επί του τμήματος αυτού της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους να παραχωρούν ενέχυρο κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923 προς εξασφάλιση τραπεζικής απαιτήσεως από δανειακή σύμβαση, ενώ εναπόκειται στην αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 21 να ερευνήσει εάν το αντίστοιχο ποσό του δανείου, προς εξασφάλιση του οποίου εκχωρήθηκε λόγω ενεχύρου η εν λόγω κρατική χρηματοδότηση, χρησιμοποιήθηκε προς αντιμετώπιση αντίστοιχης δραστηριότητας, με έννομη συνέπεια σε αρνητική περίπτωση, την υποχρέωση του κόμματος να επιστρέψει το αντίστοιχο ποσό της εν λόγω κρατικής χρηματοδότησης, χωρίς όμως, να επηρεάζεται από τη διαπίστωση αυτή η εγκυρότητα της διαθέσεως (εκχωρήσεως λόγω ενεχύρου).

24. Στην προκειμένη περίπτωση, με βάση το ιστορικό του ερωτήματος, νόμιμα το πολιτικό κόμμα της Νέας Δημοκρατίας εκχώρησε λόγω ενεχύρασης, κατά της διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923, με την από 28-03-2011 σύμβαση, εκτός των άλλων και την οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους που θα δικαιούνταν για το έτος 2018, προς εξασφάλιση της πίστωσης που του χορηγήθηκε από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος με την 337/10-10-2000 σύμβαση πίστωσης και τις πρόσθετες αυτής πράξεις, για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών, εφόσον κατά τις ισχύουσες κατά το χρόνο καταρτίσεως της συμβάσεως αυτής διατάξεις του ν. 3023/2002, όπως ήδη πιο πάνω αναπτύχθηκε, δεν υφίστατο κανένας περιορισμός ως προς την εξουσία διαθέσεως της πιο άνω οικονομικής ενίσχυσης για την αντιμετώπιση των στο νόμο προβλεπομένων δαπανών των κομμάτων, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι λειτουργικές δαπάνες, ειδικότερη κατηγορία των οποίων αποτελούσαν και όσες καταβάλλονταν για την επιμόρφωση των στελεχών του κόμματος, τη λειτουργία

κέντρων μελετών και την ανάληψη επιμορφωτικών δραστηριοτήτων κατά το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του πιο πάνω ν. 3023/2002. Επιπλέον η ενεχυρασθείσα εν λόγω μέλλουσα απαίτηση ήταν επαρκώς ορισμένη, εφόσον το σχετικό δικαίωμα θεμελιωνόταν σε διάταξη νόμου (άρθρα 3 και 4 ν. 3023/2002), ανεξαρτήτως του ότι το ενέχυρο θα ελάμβανε υπόσταση κατά το χρόνο εκδόσεως της σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών που θα καθόριζε το εν λόγω κόμμα ως δικαιούχο της ενισχύσεως και θα προσδιόριζε το ποσό αυτής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του ν. 3023/2002.

25. Κατά το χρόνο, όμως, εκδόσεως της αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών, με την οποία ορίστηκε το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας ως δικαιούχο της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους του έτους 2018 (όπως ήδη οριζόταν εννοιολογικά η οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς του άρθρου 4 του ν. 3023/2002 μετά την κατάργηση του τελευταίου και την αντικατάσταση του άρθρου 1 του ν. 3023/2002 με τα άρθρα 20 και 1 αντίστοιχα του ν. 4304/2014) και προσδιορίστηκε το ποσό της χρηματοδότησης αυτής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 4 του ν. 3023/2002, δηλαδή το χρόνο που γεννήθηκε η εκχωρηθείσα απαίτηση με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση, η εξουσία διαθέσεως του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας επί της χρηματοδότησης αυτής υπόκειτο στον περιορισμό της ισχύουσας κατά το χρόνο αυτό διατάξεως του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως το εδάφιο αυτό ίσχυε κατά το χρόνο αυτό μετά την αντικατάστασή του με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 και την ερμηνεία του με το άρθρο 32 του ν. 4531/2018, δηλαδή στην απαγόρευση διαθέσεως με εκχώρηση του 50% της χρηματοδότησης αυτής, με συνέπεια η συμφωνηθείσα εκχώρηση με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση κατά το μέρος αυτό να είναι άκυρη και, κατά συνέπεια, ορθά αποδόθηκε από την ερωτώσα υπηρεσία το ποσοστό αυτό της χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους στο κόμμα της Νέας Δημοκρατίας.

26. Ως προς το υπόλοιπο όμως 50% της πιο πάνω χρηματοδότησης, το οποίο δεν ενέπιπτε στον περιορισμό διαθέσεως του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως αυτή ίσχυε κατά το χρόνο αυτό και ερμηνεύτηκε με

το άρθρο 32 του ν. 4531/2018, η Νέα Δημοκρατία διέθετε, κατά τα πιο πάνω αναλυτικά εκτεθέντα (σκέψη 23^η), πλήρη εξουσία διαθέσεως για την αντιμετώπιση των στο νόμο προβλεπομένων δαπανών της (στοιχείο θ στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 3023/2002, όπως ίσχυσε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 1 του ν. 4304/2014) και την εξασφάλιση της αναγκαίας χρηματοδότησης για την αντιμετώπιση των δαπανών αυτών, με αποτέλεσμα να είναι έγκυρη η εκχώρησή του λόγω ενεχύρου, κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923, με την πιο πάνω από 28-03-2011 σύμβαση, προς την ήδη κατά το χρόνο αυτό διάδοχο του αρχικού εκδοχέα, Τράπεζα Πειραιώς, η οποία και κατέστη δικαιούχος προς είσπραξη του ποσοστού αυτού της εν λόγω κρατικής χρηματοδότησης, εφόσον στο παρατεθέν ιστορικό δεν τίθεται προβληματισμός ως προς την εγκυρότητα της αναγγελίας της εκχωρήσεως αυτής προς το Δημόσιο κατά τις διατάξεις του άρθρου 145 του ν. 4270/2014.

Απάντηση.

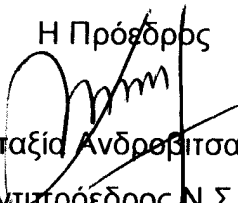
27. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι, το 50% της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους του έτους 2018 προς το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, που δεν εμπίπτει στον περιορισμό διαθέσεως (ανεκχώρητο) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του ν. 3023/2002, όπως το εδάφιο αυτό ίσχυε κατά το χρόνο αυτό μετά την αντικατάστασή του με την παράγραφο 2 του άρθρου έκτου του ν. 4475/2017 και την ερμηνεία της διάταξης του με το άρθρο 32 του ν. 4531/2018, έγκυρα εκχωρήθηκε λόγω ενεχύρου, κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923, με την από 28-03-2011 σύμβαση προς την ήδη κατά το χρόνο αυτό διάδοχο του αρχικού εκδοχέα, Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., προς εξασφάλιση της πίστωσης που χορηγήθηκε στο κόμμα αυτό από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος με την 337/10-10-2000 σύμβαση πίστωσης και τις πρόσθετες αυτής πράξεις για την κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών, η δε Τράπεζα Πειραιώς ως νόμιμος εκδοχέας του εν λόγω ποσοστού της χρηματοδότησης αυτής δικαιούται να το εισπράξει. Εναπόκειται δε στην αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 21 του ν. 3023/2003 να ερευνήσει εάν το αντίστοιχο ποσό του δανείου, προς εξασφάλιση του οποίου εκχωρήθηκε λόγω ενεχύρου, κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 17.07/13.08/1923, το πιο πάνω ποσοστό της κρατικής χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς λόγους, χρησιμοποιήθηκε προς αντιμετώπιση

αντίστοιχης δραστηριότητας, με ένομη συνέπεια σε αρνητική περίπτωση, την υποχρέωση του κόμματος της Νέας Δημοκρατίας να επιστρέψει το ποσό αυτό της εν λόγω κρατικής χρηματοδότησης.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 3-7-2019

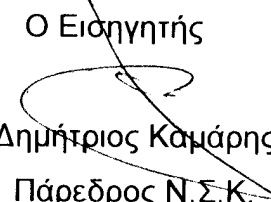
Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδρεβιτσανέα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Δημήτριος Καμάρης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.